

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek, 4 frtéért kapják a lapot.

Felolós szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadó hivatal: K-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

A munka.

(B. H.) A munka gyümölcsöző; egyeseknek boldogságot hoz és az államnak gazdagságát gyarapítja. A munka teremtményei számos csere-eszközt szolgáltatnak és előmozdítják a nemzetek közti jótevő forgalmat.

Nem törekedhetünk tehát eléggé oda, hogy az embereket munkássá tegyük. De ezen teremtmény tevékenység legyen értelmes. Minden a kellő időben és megfelelő rendben történjék.

Bármily előnyös legyen is a célszerű tevékenység: az embernek még sincs sok kedve hozzá, mert természetéből kifolyólag már lustasághoz hajlik, szereti a nyugalmat és boldognak érzi magát a semmittevésben.

E természetből eredő hajlamot igyekezni kel kiirtani, mert az ellentmond az ember rendeltetésének, mely a tevékenységben rejlik és kora ifjúságától már munkálkodáshoz kell szoktatni az embert. Mert a szorgalom csupa szokás, melyet hosszas gyakorlat által mugunkévá teszünk.

Szoktassuk tehát a gyermekeket már zsenge koruktól fogva célszerű munkálkodásra, képezzük ki értelmüket és tanítsuk a keresetre. Az így elért anyagi előny,

bármely kicsiny legyen is kezdetben: nagy buzdító eszköz a további munkáságra. Az önmaga által szerzett haszon serkenti a tevékenységet és már a gyermek is örövend, ha valamit kereshet.

De a tevékenység értelemmel párosuljon; legyen célja az üdvös, a jó. A ki ismeretekre tesz szert, a ki terjeszti kilátásait és hatalmát, eszközt nyer szerencséjéhez és könnyen legyőzi a nehézségeket és veszélyeket, melyek útjába gördülnek. Korai szorgalom bátorságot és erőt ad, s nemcsak szeretetet, de tekintélyt is szerez.

Ugy a fiuknál, mint a leányoknál természetesen módon mozdítsuk elő a szellem és test tevékenységét. A könnyűvel kell kezdeni, folytatni a nehezebbel és végül minden, bármely nehéz feladat is, szerencsésen meg lesz oldva. A mit az ember gyakran ismételi, az könnyűvé válik neki.

A megszokás által olyanokat viszünk keresztül, a miket csaknem hihetetlennek vélünk. Minden kezdet nehéz, minden erő eleinte gyenge, de a gyakorlat megerősíti és a kitartás kedvre ösztönöz, mely mindig újabb tevékenységre buzdít.

Az a szülő nem is szereti igazán gyermekét, aki nem szoktatja korán tevékenységre, eljátszva szerencséjét, boldog-

ságát, ha szellemét és testét idejekorán ki nem képezheti, mindkettőnek erejét nem edzi és ez által önbizalmat és bátorságot nem önt belé.

Az ember nem tétlenségre van a földön. Legyen erős és okos, hogy a nagy küzdelmet az emberekkel és e sorssal felvehesse és végre szerencsésen győzzön.

Fővárosi levél.

Budapest, 1895. szeptember 6.

Bezárult a kriptá.

Szomorú harangzugás között vitték le a diszbe öltözött testőrök László kir. herceg nehéz érc koporsóját a földalatti üregbe.

Az a tengernyi néptömeg, mely felözönlött és Budavára falai közzé, nem kíváncsi, hanem gyászoló emberekből állott.

Sirni jött ide mindenki.

A Szent Zsigmond kápolnában felhangzott a halotti ének. Sűrű tömjén-füst között diszruhás grófok, főurak, tábornokok imádkoztak, szomorú pillantásokat vetve a magas ravatalra, mely a legszebb virágokkal volt körülveve. Künn, Budavár utcáin pedig a gyászoló néptömeg kalaplevéve, visszafojtott lélegzettel hallgatta a bánatos harangzugást.

A kivonult katonaság háromszor sorstüzet adott s a fényes temetési szertartás véget ért.

Eltemették a magyarok büszkeségét. — József főherceg kedves, nagy jövőjű fiát.

Palatinus Laezi nincs többé!

TÁRGZA.

A házmeester kalapja.

Írta: Maróthi János.

Az öreg Czupók Péter a legnagyobb egyetértésben élt oldalbordájával, Zsuzska asszonnyal. Polgári foglalkozására nézve házmeester volt és teendőit a lakók legnagyobb meglepődésére, pontosan végezte. Vénységére azonban oly feltűnő változáson ment keresztül, hogy ismerősei nem győztek rajta elogot bámolni.

A dolog úgy történt, hogy a háziuregy elnyűtt ezilinder-kalapot ajándékozott neki és már az illem is úgy hozta magával, hogy Péter bácsi azt a legforróbb köszönettel fogadja. Az ajándék-kalapot azonban nem merete használatba venni, hanem felvette a szekrény tetejére és különös formájában gyönyörködött.

A ezilindernek ott fenn a magasban jól ment a dolga. A por egyenletes lassúsággal ülepedett le rája, különben semmi bántódása nem volt. Igaz ugyan, hogy Zsuzska asszony néha gunyos pillantásokat vetett feléje és példálózott, hogy máshol is lehetne hasznát venni, nemcsak a fejen, de ez esepet sem érintette őt.

Egy délutáni napon azonban lekerült a szekrény tetejéről. Czupók bácsi vette le onnan és unalmasan a fejére illesztette, miközben — tükrözött előtt állva — arra az eredményre jutott, hogy a ezilinder — vagyis felesége szavai szerint: az uri tökfödő — pompásan áll rajta. Egy pár lépést tett föl s alá a

szobában, tetszelgett magának, míg nem felfedezte, hogy ő voltaképpen urnak született. Bizonyosság reá ez a háziur adta ezilinder, mely épp a fejére illik s amely egészen más, mondhatni urasabb vonásokat kölcsönöz az arcának.

E pereztől fogva Czupók Péter ur kegyeibe fogadta az elhagyott ezilindert és önkönyökével napjában többször végig vasalt rajta. Ezentúl már nyakendőt hordott gallérján, gondos kefével alá vette borzas bajuszát és szakállát, sőt — a ezilinder kedvéért — még a bagózásról is leszokott. Zsuzska asszony örömmel vette tudomásul ezt a változást és a szomszéd asszonyok előtt büszkén utalt férjére, mint a rend és tisztaság mintaképére, csak az volt a baj, hogy Péter bácsi lassan-lassan többet tisztogatott saját magán, mint a gondozására bízott házbán.

Ez az uraskodás, ez az általános ezilinder viselés, mert Czupók minden áldott este ezilinder-sétát rendezett, oda fejlesztette időközben a dolgot, hogy a munka kizárólag Zsuzska néni vállaira nezedett és ura az éjszakán át befolyt kapupénzt a legnagyobb pontossággal a — Három Rózsába vitte. Ivott és kártyázott, mert ezt a két, időtöltésnek nevezett haszontalanságot az urhatnamság fölötté fontos tényezőinek tartotta. Éjjel felé aztán, a félrekapott ezilinderrel a fején, borvirágos orral és nem éppen egyenes léptekkel tért vissza hajlékába, hol Zsuzska asszony részéről természetesen furesza fogadtatásra talált. Ez a szegény teremtmény eleinte fejét rázogatta, aztán szemrehányásokkal illette életépárját, később azonban a dolog vastagabb végét fogta meg és kézzel fogható magyarázatok mellett

adta tudtul Péterének, hogy ez így tovább nem mehet, különben egyikök banni fogja.

Péternek nem használt sem a jó, sem a gonomba szó, felesége predikációin nevetett egyet és folytatta megbotránkoztató életmódját. Czivódások alkalmával nem felelt vissza, csak némán mutatott ujjával a ezilinder felé, miközben a részeg emberek gunyos mosolya mutatkozott ajakán. Nyilván úgy gondolta, hogy nem ő az okozója ennek, hanem a ezilinder. Minek ajándékozták neki? ...

Czupók Péternek egyszer eszébe jutott, hogy neki szeretőt kéne tartani. Ezt onnan magyarázta ki magának, hogy a ezilinder viselő urak mindnyájan így eszelekesnek, holott harmincz esztendői házassága alatt egyszer sem gondolt arra, hogy feleségét megismerje.

A keresett ideált a szomszédház viczeházmeesterében találta fel. Hozzá látott tehát az udvarláshoz és Kati, a nevezett személyiség, bájos mosolylyal fogadta azt. Különösen azóta érezte szerelmét ébredezni, mióta lovagja egy eszínált virággal ékített bársony-kalapot ajándékozott neki, melyet Péter bácsi — mollesleg legyen említve — az emeleti partáj szemetes-ládájából hozott napvilágra.

Mikor Zsuzska asszony rájött arra, hogy férjura hűtlenségen járta el, elhatározta, hogy immár Isten segítségével fogja észretéríteni a csapodárt. Minden délután eljárt a tót templomba és ékes szolárók kíséretében könyörgött a mindenhatónak, hogy fordítsa vissza Péter fejét a megfogadott kötelezettségek felé.

A buzgó imádságok azonban falra bányt borsót képeztek, amennyiben Péternek eszéágában sem volt, hogy viszonyát megszakítsa. A kik tíz óra táj-

A megtört szülőkkel együtt kesereg a magyar nép, melyet ő imádásig szeretett.

Az alesuthi erdőn végig suhog az őszi szél.

Hirt regél a fáknak, a madaraknak a fiatal herezeg tragikus sorsáról.

A fák lehajtják lombjaikat, a madarak elnémulnak...

Gyász, pusztulás mindenütt...

Az ifjan elhunyt kir. herezeg ravatalára pompás koszorút helyezett Piros Józsi margitszigeti cigánybandája is.

A közönséges cigány-gyerekeknek e nemes megnyilatkozása is bizonyítja: mennyire szerette az ifju herezeg a magyar népet és a zenét.

Szegény Palatinus Laezi! Álmodjék zavartalanul ott a Szent Zsigmond kápolna sötét üregében. Hideg érez koporsója fölött ott virraszt a magyarok kegyelele.

A temetési szertartás után a tengernyi néptömeg sűrű csoportokban járta be az utcákat.

A vidékről felrándult idegenek kísérték a városligetbe az épülő kiállítás megtekintésére. Ez elég érdekes szórakozás, csak olyan iszonyu porfelliókba ne uszna most a liget.

A „wurstliban” most egy újfajta gépet állítottak fel, melynek közepén szóról-szóra ez olvasható

Ezen gépen egy tölesér van, melybe erősen bele kell fújni. A gépen levő óra mutatója aztán mutatja a tüdő erejét.

Van is ott a gép körül olyan szuszogás, mint-ha legalább is száz fűzfapoéta sohajtozna.

Valahányszor kivetődöm a városligetbe, mindig oda esik tekintetem a söresarnoknak ama asztalára, melynél gróf Károlyi Gábor kedélyeskedett minden délután néhány képviselő-társával.

Olyan fájó érzést ébreszt fel bennem, hogy ezen asztal körül most idegen arczokat látok.

A derék nemes „stamgaszti” elment, hol többé már nem fáj semmi.

ban a Holló-utcán végig siettek, tanui lehetnek azon poetikus jelenetnek, miket Péter a sötét kapusarkokban imárottjával folytatott. Csak úgy ropogott Kati deroka az ölelés alatt, csak úgy ezuppantak az ödes esőkök és néha-néha, esupa szeméremből még sikolyokat is lehetett hallani.

Szóval, Péter bácsi a czilinder révén az uraskodás lejtőjére jutott és ki tudja, hova fejlődtek volna az események, ha közben nem történik valami, mely egyszeribe végét szakította Peter bácsi kikapongásainak.

Péter bácsi ugyanis mitsém törődött az ismerősök lesújtó véleményével, kik sehogy se tudták az ő gyökeres változásának magyarázatát adni, hanem fokozódó lelkesedéssel vette utját a Három Róza felé.

Egy csillagos este aztán megese a katasztrófa. Péter a szokott illuminált állapotban került haza, végig hallgatta az unott kuklipredikációt és lefeküdt. Másnap észrevette, hogy nincs czilinder a házában, hanem helyette egy kopott munkás-sapka fekszik az ágyon. Rögtön világosság támadt agyában, hogy részeg fővel kalapot cserélt az éjszakán és végtelen szomorúság fogta el. Siratta a czilindert és siratta az elmúlt szép napokat, melyekre többé nem tarthatott jogos igényt, miután a czilinder elveszett.

Zsuzska asszony nagy örömet érzett, hogy ura ismét a régi Czupók bácsivá vedlett vissza, de távolról sem sejtette, hogy ezt a czilinder-kalap elveszése okozta, máskülönben rajta lett volna, hogy ez az átkos ruhadarab hamarabb elkerüljön a háztól.

Háziurak! ne ajándékozzatok rossz czilindert házmestereteknek.

A söresarnok fakerítésén kívül néhány rongyos fieska olalkodik. Várják a jó szívű „gróf bácsit”, aki nekik annyi sós-kifliket dobálgatott.

Szegény fieskák! Nem is sejtik, hogy a menybeli angyalok megirigylvolték tőlük a sós-kifliket.

Reim Lajos.

A temető kérdése.

Kézdivásárhely, 1895. szept. hó.

Régóta forgatom fejemben a temető kérdését, s mert senki e tekintetben véleményét nem nyilvánított, tekintve, hogy a tárgy közérdekű, fölvetem e kérdést, talán fognak róla gondolkozni, s a dolog oda fog fejlődni, hová nem sokára a szükség fogja azt irányítani. De a dologra térek.

A kézdivásárhelyi ev. ref. egyház régi temetője ősi idők óta, talán mikor itt római Castellum volt, de a népvándorlás idején bizonyosan már temetkezési hely volt. Ki figyelemmel kíséri, a sírhelyek ásatására ügyel, ezt észreveheti. Ez okok folytán tekintve, hogy folytonosan a közönség ide temetkezik, annyira túl van már halmozva sírhantokkal, és a sírhantok, miután minden családnak vagy sírja vagy kriptája van, annyira telítve vannak hullakkal, hogy alig-alig van hely a temetőben. Mondhatni, hogy családi temető. Idegen már nehezen kap helyet, de olyat, hol régi sír ne legyen, már éppen nem kaphatni. Hogy a közigazgatás bele nem szólt, csak annak indifferenzizmusáról tesz tanúságot.

Új temetőre van szükség és pedig nem felekezeti, hanem községi temetőre, hol felekezeti eskedésnek helye ne lehessen. Ilyen van már mindenik nagyobb városban pl. Budapesten is.

Kézdi-Vásárhely közönségének közgyűlése kell hogy a kérdést fölvesse és meg is oldja. Megtörténhetik, hogy felekezeten kívüli halottak részére fognak helyet keresni s hová fogják az ilyeneket temetni?

A római kath. temető rendezve van, de mit szólnak az ev. ref. temetőről? Nincs két sír, mely egyenletesen volna egymás mellett elhelyezve, de „padmalyokkal” annyira el van a temető látva, hogy esoda, miközben össze nem omlanak. Ezek — mint a pinceszék — a sírgödörök folytatásaként vannak aláásva az egész temetőben. De nincs sorrend, nincs ösvény, ut, mely a sírok közötti járást közvetítené. Szóval, teljes mérvben indokolva van egy új temető megnyitása.

A város népesedése nem csak az öspölgérok családjából, hanem a nép hullámszája folytán, idegenek által is nagyban szaporodik. A „jövendőnyek” már nagy kontingenst szolgáltatnak s hová temetkeznek ezek? mert az elsőlyedezett, kikötött, kitűrt ev. ref. temetőben alkalmas sírhelyet már nagy nehezen lehet kapni, ami a kegyeletet is nagyon bántja, ha nem alkalmas.

Egy új ily községi temető elhelyezhető lenne a római kath. temetővel szemben, az országúton túl K. Szentlélek felé menve jobbról ott, hol a mező emelkedve van. Egészségügyi tekintetek is ezen helyet ajánlják. Egy pár hold szántó kisajátításával könnyen ezelhet lehetne élni. Egyelőre deszka-kerítéssel, később téglakerítéssel jól bekeríteni lehetne.

A sírhelyek rendszeresen kijelölve, bizonyos összeg lotétele mellett el is adathatnának; s ezek az esetleges beruházásokat fedezni lehetne.

E kérdés, véleményem szerint, egyike azoknak, melyek megoldást követelnek.

Egy halandó.

Ujdonságok.

— Személyi hír. Háromszékvármegye főispánja hatálykai Potsa József múlt vasárnap a közigazgatási hatóságok megvizsgálása végett Kézdivásárhelyre érkezett.

— Honvédségi változás. Ő felsége, Heim Ferencz gyulai 2. honvéd gyalog ezredbeli alezredesét, a brassói 24-ik honvéd gyalogezred parancsnokává nevezte ki.

— Időjárásunk. Végre megeredtek az égcsatornái s bő esőt kaptunk. A légkör azonban a sok eső után annyira lehűlt, hogy éjjelenként fagyfő lehet tartani. A fűtést sok helyen már elkezdették.

— Menetrend változás. Az államvasutak vonalain okt. 1-én életbe lép a téli menetrend, mely a következő lényegesebb változásokat tartalmazza: A brassói-kézdivásárhelyi vonalon a jelenleg Kézdi-Vásárhelyről Brassóba d. e. 8 óra 20 pkor érkező, illetve a Brassóból d. u. 3 óra 5 pkor Kézdi-Vásárhely felé induló vegyes vonat helyett személyvonatok fognak forgalomba helyezni. Az új személyvonat Kézdi-Vásárhelyről reggel 4 óra 56 pkor fog indulni és Brassóba d. e. 8 óra 15 pkor fog érkezni, az ellenvonat pedig Brassóból d. u. 3 óra 1 pkor fog indulni és Kézdivásárhelyre este 6 óra 23 pkor fog érkezni.

— Elgázolás. Bereczki Vencsán György fuvaros, szombaton délelőtt szekérével Oroszfaluban Harai Anna 3 éves leánygyermekét elgázolt. A gyermek oly szerencsétlenül esett a lovak alá, hogy az egyik lábával fejére lépett, mely ütés következtében azonnal meghalt.

— Gyilkosság 40 krajczár miatt. Rémes eset tartja izgalomban Zágón nagyközség lakosságát. Egy 23 éves elvadult fattyú meggyilkolt egy asszonyt negyven o. krajczár miatt. Az eset részletei következők: Egy Kolety Angeloné nevű asszonynak, ki a Guruzdatized egyik telkénél udvarszobájában lakott, Imre Ferencz, 23 éves foglalkozás nélküli legény, régóta tartozott 40 krral. A szegény asszonynak, kinek férje jelenleg Csikmegyében van munkára, nagy szüksége volt e kis összegre, mert hisz három gyermekével együtt régóta nem evett húst. Hogy, hogy nem a szomszédban lakó adós legény betévedt f. hó 14-én este 6 és 7 óra közt hitelezője lakába. Az asszony eleinte szóval kérte a legényt, hogy adná meg ama pár krajczárt — majd, mivel a szép szónak nem volt foganatja, erőlyesen követelte pénzét. A legény, a ki régóta elzüllesnek indult, s ez alkalommal is, mint utóbbi időben mindig, erősen be volt palinkázva, azzal fizetett, hogy az asztalon levő konyhakést, melynek pengije 25—28 cm. hosszú, 2—3 és fél cm. széles, felragadta s azzal neki szaladt az asszonynak. Az épp a szobában levő fiatal Barabás Gergelyné látva a legény rossz szándékát, megragadta annak kezében a gyilkoló eszközt, de a legény dühösen kirántotta a menteni akaró kezéből a kést, amely alkalommal a fiatal nőnek jobb hüvelykujja majdnem levágódott. A legényt az így kiömlő vér nem hogy megijesztette volna, hanem inkább megvadította, mert csak így magyarázható meg ama rémes tette, amelyet ezután elkövetett. A mikor ugyanis szabadnak érezte kezét, vadállat módjára neki rohant hitelezőjének s a kést teljes erővel annak hasába szúrta. A mikor a szomszedság a nagy sikoltozás és jajgatásra összecsozdult, a tettes már tuljárt a harmadik utcán. Az összegyűlt közönség a leszurt nőt, ki a szúrás következtében elbukott, felszedte a földről s ágyba fektette. Levételkeztetés után rémulve látták, hogy a has jobb oldalán egy nagy bélszövet kibugygyant. Sürgősen orvos után szaladtak. A faluban lakó körorvos — Dr. Tóth S. — rövid idő múlva megjelent, a kitérőment bélszövetet visszahelyezte a hasübbe; a hassebet négy varrattal egyesítette s a hasra nyomókötést alkalmazott. A operáció mintegy fél óráig tartott, mely alatt a sebesült kinosan nyöszörgött. A operáció végeztével, este 8 és egy negyed órakor az orvos jelentést tett az esetről a helyben levő esendőrség parancsnokának, ki is a tettes felkutatására őrjáratot rendelt ki, kiknek sikerült azt reggelre egy félreeső utca egyik esürének padlásán — a széna között — megtalálni. A megsurt nő reggelre kinszenvedett. Hullája f. hó 16-án orvostörvényszéki boncolás alá került s a boncolás kiderítette, hogy a halál közvetlen oka, a szúrás következtében beállott belső elvérzés volt. A szegény áldozatot f. hó 17-én temették el nagy részvét mellett. A tettest beszállították a kovásznai járásbírósi fogházba s itt várja ő a múltó ítéletet.

— Különös neme az öngyilkosságnak. Dobra István karatnai lakos az élet terheit meguntván viselni, lakószobáját beterítette szalmával, elővett egy nagy konyhakést, lefeküdt a szalmára s hasát kiharította, úgy, hogy gyomra s beléi is kiomlottak. A hullát mellett még egy botot s egy kalapácsot is találtak elhelyezve, melynek rendeltetési célja nem volt megállapítható, ha csak arra nem számított Dobra István, hogy a konyhakést szükség esetén a bot vagy kalapácsal fogja testébe belakalapálni.

— **Baleset.** Zabolai Keresztes Mihályt a község bikája, melynek gondozásával meg volt bízva, a mult hét végén megtámadta s szarvaival gyomrát kiontotta. Súlyos betegen boszállították a kézdívsárhelyi „Rudolf”-kórházba, de itt két nap múlva meghalt. Két kiskoru gyermek és özvegyo siratja halálát.

— **Szerencsétlenség.** Alesernátoni Boga Péterné, Makó Miklós telkén egy lovas cséplőgép által gondatlanságból elgázoltatván, ennek következtében meg is halt. A szerencsétlenség okozója állítólag ugy maga Boga Péterné, mint a cséplőgép tulajdonosa voltak, kik az előirt elővigyázati rendszabályokat nem tartották be.

— **Államilag segélyezett bőr és cipészipari szakiskola Nagyszebenben.** E czímen szakiskola létesült Nagyszebenben, melynek czélja: szakképzett iparos-segédok nevelésével a hazai cipész-és szíjgyártó ipar fejlesztése, különösen pedig az ezek korszerűvé tételéhez szükséges szakképzettség terjesztése. Ennélfogva felkarolja a cipész és szíjgyártó iparágakat és ehhez képest nyújtja azon elméleti és gyakorlati ismereteket, melyekre az ezen iparágak terén működő művelt iparosoknak szükségük van. A szakiskola tannyelve, tekintettel arra, hogy a növendékek nagy száma német ajku, magyar és német; ügyviteli nyelve azonban az állam hivatalos nyelve: a magyar. A szakiskola fentartói: a kereskedelmi m. kir. miniszter, a brassói kereskedelmi és iparkamara, Nagy-Szeben város közönsége, Nagy-Szeben vármegye közönsége, a nagyszebeni polgári és ipar-egylet, a nagyszebeni cipész és szíjgyártó-ipartársulatok, végre más testületek vagy magánosok, kik a szakiskola czéljaira alapítványokkal vagy adományokkal járulnak. A szakiskola a kereskedelemügyi m. kir. miniszter felügyelete alatt áll; de ezen kívül az elméleti oktatás fölötti felügyeletet a vallás és közoktatásügyi miniszter is gyakorolja; a míg a közvetlen felügyeletet egy 7 tagu helyi felügyelőbizottság teljesíti. Ezen szakiskolán a rendes tanfolyam tartama 3 év, addig azonban, a míg az intézet teljesen kifejlikdik egyelőre egy éves tanfolyamok szerveztetnek. A tanév szeptember 1-től augusztus 31-ig tart, de az elméleti oktatás június 30-án befejezést nyer; július és augusztus hónapokban pedig csak műhelybeli munkákkal foglalkoztatnak a tanulókat. — Az elméleti oktatás tantárgyai a következők: magyar-nyelv és írálytan, német-nyelv és írálytan, számtan, rajz, könyviteltan, lábtanulmányok, mértékvétel, mintaszabás, anyagtan és szerszámismo. — A tanulók rendesek és rendkívüliek lehetnek. Rendes tanuló lehet az, a ki az elemi iskola 4 osztályát sikerrel végezte el, vagy ezeknek megfelelő főlvételi vizsgát tesz le s 12-ik életévét betöltötte. A szegény tanuló részére a szakiskolában internatus rendeztetik be; amelybe való felvétel felett a felügyelő bizottság határoz. — Rövidre vontan ezekben kívántuk megismertetni ezen ujkori szakiskola czélját és hivatását s az ezek betöltésére irányuló szervezetet. Mint legujabbikát a hazai ipar fellendítésére hivatott szakiskolának melegen üdvözlünk, működéséhez sikert kívánunk és kamara-kerületünk érdekköreinek figyelembe és pártolásába ajánljuk a nagyszebeni bőr és cipész ipari szakiskolát. A maros-vásárhelyi kereskedelmi és iparkamara.

Tudományos apróságok.

Kábel a Csendes-tengeren át.

Ama rengeteg hosszú távirdahálózatnak, melynek czélja a földeteket körülvenni, hogy földünk legtávolabb pontjain lakó népek könnyen és rövid idő alatt kieresélhessék eszméiket, még egy nagy darabja hiányzik, a mennyiben az Ázsiát és Ausztráliát Amerikától elválasztó Csendes-óceánt még eddig nem szeli át kábel.

Igaz, hogy a Csendes tenger hullámai nem mosák oly nagy mértékben kifejlott forgalmi államok partjait, mint például az Atlanti-óceáné, de azért a törekvés nem új, hogy azokat is kábel segítségével összeköttetésbe hozzák és az óriási távolság dacára, melyet a csendes-óceán tölt ki, nem hiányzik már ott sem a forgalom, mely a táviró összeköttetést kívánatossá, sőt szükségessé teszi.

Az amerikai dollár Chinában, Japánban, Indiá-

ban és Ausztráliában már egészen otthonosan érzi magát úgy, hogy pl. „Eastern-Extension” kábeltársulat díjaira a dollár-árfolyam nem egyszer gyakorol befolyást. A terv, a Csendes-óceánt átszelni már mintegy 20—25 éve meg is van s az elmunkálatok már eddig jelentékeny vagyont emésztettek fel a nélkül, hogy tudományos eredménynél egyébre vezettek volna és csak mostanában jött létre egy oly vállalkozás, melynek munkája kedvező eredményre nyujt kilátást.

Tudvalevő, hogy a kábelnek a tenger fenekén a legnagyobb nyugalomban és biztonságban kell feküdnie, hogy szakadásnak és megsérülésnek ne legyen kitéve, mert helyreállítása mindenkor nagy költségbe és fáradságba kerül. Ennélfogva, ha valahol kábelt akarnak lerakni, legelőbb meg kell mérni a tenger mélységét és megvizsgálni a tengerfenék alakulásait hegyeivel, völgyeivel és áramlásaival együtt, s csak ezek után lehet a kábel hosszára és fektetésére nézve megállapodásra jutni s ezekhez képest a költségvetést megállapítani.

Ez irányban már 20—25 év előtt megkezdődtek az elmunkálatok; így a többi között a Challenger-expeditió évek során mérégette a Csendes-óceán mélységeit és tanulmányozta a tengerfenék alakulásait. Az elért eredmények a tudományra nézve ugyan becsesek voltak, de a lefektetendő kábel számára nem talált alkalmas helyet, úgy, hogy az ez irányban való működését félbe kellett hagynia.

Ennek az expeditiónak a kutatásaiból megtudtuk, hogy a japáni partok közelében oly mélységek vannak, hogy kifogy a leghosszabb mérőfonál és feneket még sem lehet érni; megtudtuk, hogy ott magas hegyek és mély völgyek vannak a tenger alatt, úgy, hogy Japán és Amerika között — mely pedig a Csender-tenger átszelésére körülbelül a leg-rövidebb út lett volna — egyhamar aligha egyenes kábel összeköttetés lesz. Ezzel az iránynyal tehát most már felhagytak és a munkálatok a sokkal hosszabb, de eredménnyel kecsgetető amerika-ausztráliai összeköttetés felé irányultak.

A kezdet ez irányban az 1893-ik év vége felé történt, a mennyiben a francia tenger-alatti kábeltársaság Ausztráliát Uj-Caledonia francia gyarmattal kötötte össze és ez az összeköttetés teszi a lefektetendő csendes-óceáni nagy kábel első darabját.

A legnagyobb természetes ezüstműb.

A bányákban eddig talált ezüstműbök legnagyobbika Coloradó államban, Aspenben van. Nem rég egy tiszta ezüstműböt találtak ott, melynek súlya 3300 font s értéke mintegy 52.000 frt. Odáig a legsúlyosabb tömlelet csak 300 fontnyi volt.

Női orvosok az Egyesült-Államokban.

Az északamerikai Egyesült-Államokban, mely a női emancipáció terén idáig a legdusabb babérokoszorura tart igényt, a női orvosok száma meghaladja a hétezeret. Ezek közt 95 professor, 70 kórházi orvos, 65 testgyógyosító (?) bizonyosan a szebbik és esinosabbik rész! 40 szemgyógyász, 130 homeopathikus, 610 négygyógyász és 30 villamos gyógyítással foglalkozik.

A tudós statisztikus bizonyosan elfeledte feljegyezni azok számát, kiknek legfőbb foglalkozása a többi kollegák rágalmazása, mert igazán szégyenletes dolog lenne Amerikára, hogy ezen üdvös foglalkozás terén Háromszék mögött maradjon!

A majombőr a kereskedelemben.

A legujabb időben a guineai partvidéken a majombőr egyike a legkeresettebb árucikkeknak. Az utóbbi 5 év alatt 175.000 bőrt vittek ki, több mint 300.000 frt értékben. Mivel csak oly bőrt vesznek meg, melyen a puska golyónak alig van nyoma, valószínű, hogy az arany-partvidéken évenként legalább is 200.000 majmot ütnék agyon.

(Folyt. köv.)

Apróságok.

Bizalmasan.

A leányka kérdi lovagjától:

— Volt már magának párbaja?

Az ifju lelkes hangon felel:

— Még nem, de már pofont kaptam!

Rövidlátó.

Kérdik a kereskedőt:

— Miért bocsátotta el a könyvelőjét?

— Nagyon rövidlátó volt. Valahányszor egy sort irt, az orrával megint kiradírozta.

*

Lépre ment.

— Te, Muki, nem szeretnél ma velem ebédelni?

— Dehogyan nem, sőt nagy örömmel.

— Akkor sies haza és tétess az asztalra egy terítéssel többet, félóra múlva nálad leszek. . .

*

A barát becsületeért.

Elnök: Vádolt, beismeri tehát, hogy meggyilkolta szeretőjét! Mit hozhat föl védelmére?

Vádolt: Jó barátja voltam a férjének: Megöltém, hogy megboszuljam a barátom becsületét. Csak nem engedhetem, hogy egy asszony a legjobb barátomat ily galádul megsejtsa!

*

Király és katona.

— Bajorországban történt 1873-ban. Egy magasállású ur találkozik séta közben egy rokkanttal s kérdi tőle:

— Hol kapott ön sebot?

— Szedánnál.

— Nem ismer engem?

— Nem.

— Én a király vagyok.

— Bocsánatot kérek, hogy eddig nem ismerem felségedet.

— Hogy lehetséges ez?

— Lásza kérem. Felséged sohasem megy a csatába, én meg sohasem járok a színházba. Így hát nem is láthattam felségedet.

Hirdetések.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárából rendelik — fekete, fehér és színeseket — 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázottakat, damasztot sat. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 minázatban sat.) postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (es. k. udvari szállító) selyemgyára **Zürichben**. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros levelező lapokra és 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelés pontosan elintéztetnek.

Butorokra és minden kocsis munkákra felhasználható

20 drb. nagy

KŐRISFA

asztalosok és kerekesekek olcsó áron

ELADÓ.

A vevő által kiásandó vagy levágandó.

Értekezhetni Altörján

IMECS JÁNOS-nál.

129. 1—2.

Sz. 5116—1895.
tlkvi.

Hirdetmény.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint tlkvi. hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Háromszék-megyében bekebelezett Maksa községének — Maksa és Dálnok község határában levő erdő és legelő arányosítása következtében a község telekkönyvei az 1869 és 2579 sz. szabályrendeletre képest átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII és az 1891. évi XVI törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892 évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottak.

E célból az átalakítási előmunkát hitelesítése és a helyszíni eljárás Maksa községben, 1895 évi Október hó 21-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhívatnak:

1) Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen nemaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhetők kifogásokat harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetnek;

2) mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak küldöttje előtt a kitűzött határonapokon kezdődő eljárás folyama alatt

jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okmányokat mutassák fel; 3) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok nincsenek, hogy az átírással az 1886 évi XXIX t. cz. 15, 18 és az 1889 évi XXXVIII. t. cz. 5, 7 és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt előszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen uton többé nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedése kedvezményétől is elesnek;

4) azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartásba bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság.

K.-Vásárhely, 1895. szept. 7-én.

126 2—3. Gaál István,
kir. egy. bír.

Háromszék-vármegye alispánjától.

Sz. 16177—1895.

Árlejtési hirdetmény.

A kézdivásárhelyi honvédségi kisgyakorlótérén egy

fűthető sátor, kocsiszin, kút és mellék helyiség újból építése 11371 frt 55 kr. összeg erejéig engedélyeztetvén, mely munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1895-ik évi szeptember hó 21-ik napjának délelőtti 10 órájára, az alispán hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdetek.

A versenyezni ohajtok felhívatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5 százaléknál bányapénzzel ellátott zárt ajánlatokat, melyben az elérendő százalékos számmal és betűvel világosan megjelölendő, kitűzött nap délelőtti 9 óráig a vármegye pénztárához annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. — A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művellet és részletes feltételek, a vármegyei jegyzői irodában, a rendes hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők.

S.-Szentgyörgyön, 1895. évi aug. hó 27-én.

122.) 3—3. Tompa Miklós,
alispán.

Sz. 4903—1895
tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdi-vásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy k.-vásárhelyi lakos Osiszar József végrehajtónak özv. Forró Jánosné, Beczö Borbára, Forró Mária és Czifra Borbára késedelmes vevő végrehajtást szenvedő elleni 3600 forint tőkekövetelés s járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Mátisfalva községben fekvő, a mátisfalvi 263 sz. tjkben foglalt A + 50. 51. hrsz. 414 frt; 138. hrsz. 202 frt; 184. hrsz. 54 frt; 260. hrsz. 144 frt; 273. hrsz. 34 frt; 520. hrsz. 26 frt; 579. hrsz. 30 frt, 634. hrsz. 61 frt; 640. hrsz. 38 frt becsértékű ingatlanokra az árverést fennebb ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy fennebb megjelölt ingatlanok az 1895. év október hó 9-ik napján délelőtti 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3.333 sz. a kelt I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű térítvényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint, telekkönyvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelyt, 1895. aug. hó 26-án. Gaál István,
kirendelt egyes bír.

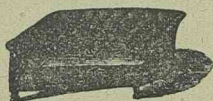
SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában

Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkáltruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok faragotttömören hajlított faszékek, és függőnytartók, tükrök, tolelt-asztalok, lószőr és tengerifü matrácok, gyermekkocsik és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 forint.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.

Az anyakönyvvezetők részére előírt nádszékek és diványok jutányos áron kaphatók.

(111) 11—20.)

Sz. 9. kp.
1895.

Hirdetmény.

Az 1874. évi XXXIII. t. cz. 49. §. alapján központi választmányunk értesíti azokat, kik a névjegyzék kiigazítása ellen felszólaltak, hogy a névjegyzék ez évi szept. 20—30-ig közszemlére kitétetett, azokat pedig, kiknek a 49 §-ban elősorolt határozatok kézbesít-

tettek, figyelmezteti, hogy a kézbesítéstől számított 10 nap alatt a m. kir. kuriához intézett felszólamlásaikat a központi választmány elnökéhez benyújthatják.

K.-Vásárhelyt, 1895. évi szept. 16-án tartott központi választmány üléséből

Bartók Károly,
kp. elnök.

Kovács Dániel,
jegyző.

128. 1—3.

NYÁGAI JÁNOS

SZIJGYÁRTÓ (RIEMER — CURERAR)

BRASSÓ, Kapu-utca (Purzengasse) 34.

Készít és raktáron tart mindennemű lószerszámokat, lovagló-, istálló-felszereléseket, utazási cikkeket, koffereket, kézi-táskákat, dohány-, szivar- és pénztárcákat.

Raktáron tart mindennemű lóokróczokat, takarókat, izasztókat, selyem szalagokat, homlok-szíjokat rózsákkal, ló- és kocsikéfék, lótszítókeztük, vakarók, özbőrök, szivacsok és lófüsüket, mindennemű czin-, acél- és fényezett zablák, eb-, lovaglő- és hajtó-ostorokat, legfinomabb bőr-lak, bőrkendő és nyereg-szappant.

→ Kaphatók és becsérélhetők viselt lószerszámok. ←

Javítások gyorsan a legolcsóbb áron eszközölhetők.

Megrendeléseket a legcsinább kivitelben készít.

133 3—4.

Hj. János Mózes-nél K.-Vásárhelyt.